ضوابط اجرائی استانداردهای اجباری و تشویقی و طرز بکاربستن علائم آنها

ماده1 :استانداردهای اجباری و تشویقی

1-1: منظور از استاندارد اجباری استانداردی است که اجرای تمام یا بخشی از آن در کشور به ترتیبی که در قانون اصلاح قوانین و مقررات مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران مقرر شده است جهت تولید برای مصرف داخلی، صادرات و یا واردات اجباری می گردد.

1-2: استاندارد تشویقی استانداردی است که اجرای آن اختیاری و بر حسب قرارداد بین مؤسسه از یکطرف و اشخاص حقیقی یا حقوقی از طرف دیگر انجام گیرد .

1-3 : ورود فرآورده هائیکه استاندارد اجباری آنها در داخل کشور بموقع اجراء گذاشته شد وقتی مجاز است که مشخصات آنها پایین تر از استاندارد رسمی نبوده و یا لااقل مشخصات آنها با استاندارد رسمی کشور مبداء یا استاندارد مورد قبول مؤسسه منطبق باشد .

1-4 : ورود فرآورده هائی که استاندارد آنها در داخل کشور اجباری نبوده لیکن واردات آنها توسط شورایعالی استاندارد اجباری اعلام گردیده باید با استانداردهای ملی جمهوری اسلامی ایران و یا استانداردهای مورد قبول مؤسسه منطبق باشد .

1-4-1: مؤسسه استاندارد موظف است لیست استانداردهای معتبر و مورد قبول خود را در خصوص فرآورده های فوق الذکر به اداره کل مقررات صادرات و واردات و گمرکات کشور اعلام نماید .

1-4-2 : در موارد خاص و با اعلام نوع کالا از طرف مؤسسه استاندارد به مراجع فوق الذکر واردکنندگان کالاهای مربوطه موظفند قبل از ورود کالا به کشور تائیدیه های لازم را از مؤسسات صادر کننده گواهی کیفیت و یا شرکتهای بازرسی اولیه (سورویانس) مورد تایید مؤسسه دریافت و جهت ترخیص کالا به مؤسسه استاندارد و یا ادارات کل تابعه ارائه نمایند .

ماده 2 :پروانه کاربرد علامت استاندارد

2-1: علامتگذاری فرآورده های مشمول استانداردهای اجباری و تشویقی مستلزم اخذ پروانه کاربرد علامت استاندارد میباشد

2-2 : برای هر فرآورده واجد شرایط که دارای استاندارد مستقل ملی باشد کمیته علائم و کنترل کالا یک پروانه صادر خواهد نمود. مدت اعتبار این پروانه ها اعم از استاندارد اجباری و تشویقی بمدت 1سال خواهد بود و در صورت تداوم کیفیت و استمرار شرایط و پرداخت بدهیهای قانونی برای سالهای بعد قابل تمدید میباشد

2-3 : صدور کلیه پروانه های استاندارد و نقل و انتقالات آنها باید در دفتر مخصوص ثبت گردد .در مورد نقل و انتقال پروانه ها امضاء متعاملین یا نماینده قانونی آنها در دفتر مذکور الزامی است. هرگونه نقل و انتقالات پروانه ها که شرایط تولید فرآورده مربوطه را تغییر دهد از درجه اعتبار ساقط است

2-4 : پروانه کاربرد علائم استانداردهای اجباری و تشویقی در حکم اسناد رسمی است و جعل یا هرگونه دخل و تصرف در آن مشمول پیگرد قانونی میباشد .

ماده 3 :مسئولیت استفاده کنندگان از علائم استاندارد استفاده از علامت استاندارد در هر حال رافع مسئولیت های حقوقی و جزائی ناشی از عدم رعایت مقررات استاندارد توسط اشخاص مذکور در ماده 11 قانون اصلاح قوانین و مقررات استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران نبوده و متخلفین طبق مفاد ماده های 11 و 14 همین قانون مورد تعقیب و مجازات قرار خواهند گرفت .

ماده 4 :نشانه گذاری تولیدکنندگان کالاهای مشمول استانداردهای اجباری مکلفند فرآورده های خود را با علامت استاندارد نام شرکت یا نام و علامت تجاری ثبت شده و سایر مشخصات مندرج در بند نشانه گذاری استاندارد ملی ذیربط با رعایت دستورالعمل صادره از سوی مؤسسه نشانه گذاری نمایند

4-1: دارندگان پروانه کاربرد علامت استاندارد تشویقی در صورت استفاده از علامت استاندارد مکلفند مفاد مندرج در بند فوق را رعایت نمایند

4-2 : دارندگان پروانه کاربرد علامت استاندارد معتبر میتوانند با اجازه مؤسسه از علامت استاندارد بر روی سربرگ نامه ها، تابلوهای سردرب و امثال آن استفاده نمایند .

ماده 5 :تجهیز و تکمیل آزمایشگاه و برقراری سیستم کنترل کیفیت

5-1: کارخانه ها و کارگاههای مشمول اجرای استانداردهای اجباری و تشویقی مکلفند برای کنترل فرآورده های و تطبیق مشخصات و کیفیات آنها با استاندارد آزمایشگاه کنترل کالای خود را که زیرنظر مسئول کنترل کیفیت کارخانه یا کارگاه اداره خواهد شد با وسائل مورد لزوم برای انجام آزمایشات لازم تأسیس نمایند. در موارد خاص و به اجازه مؤسسه استاندارد کارخانجات می توانند برای انجام بعضی از آزمایشات لازم از امکانات سایر آزمایشگاهها استفاده نمایند

5-2 : تولید کننده میتواند برای تجهیز آزمایشگاه و کنترل فرآورده و برقراری سیستم های کنترل کیفیت بمنظور تطبیق آن با استاندارد از مؤسسه تقاضا کند تا طرحهای لازم را تهیه و کارشناسان ناظر به کارخانه ها یا کارگاه او اعزام نماید

5-3 : هزینه تنظیم طرح و همچنین حق الزحمه کارشناس برای مدتی که باید در اجرای آن نظارت داشته باشد بر طبق تعرفه حق الزحمه کارشناسان استاندارد بعهده تولید کننده خواهد بود و تولیدکننده مکلف است قبلاً هزینه تهیه طرح و حق الزحمه کارشناس را بر طبق تشخیص مؤسسه بحسابی که مؤسسه در بانک تعیین می کند پرداخت و اعلامیه بانکی را ضمیمه درخواست خود نماید

5-4: مؤسسه موظف است از کارخانه و کارگاههای مشمول اجرای استانداردهای اجباری بازرسی و از فرآورده های آنها نمونه برداری نموده و نتایج را حداکثر ظرف 1ماه پس از تاریخ بازرسی به تولیدکننده ابلاغ نماید .

ماده 6 :شرایط و مدارک لازم جهت صدور پروانه کاربرد علامت استاندارد

6-1: درخواست استفاده از علامت استاندارد برای تولید فرآورده مشمول استاندارد اجباری الزامی میباشد

6-2: شرایط و مدارک لازم برای صدور پروانه کاربرد علامت استاندارد اجباری و تشویقی بشرح زیر است

6-2-1 : درخواست پروانه کاربرد علامت استاندارد

6-2-2 : تکمیل فرم پرسشنامه فنی ارائه شده توسط مؤسسه

6-2-3 : درصورتیکه متقاضی شخص حقوقی باشد یک نسخه از آگهی ثبت شرکت در روزنامه رسمی

6-2-4 : رونوشت پروانه تأسیس یا معادل آن از وزارتخانه های صنعتی و جهاد سازندگی و یا پروانه صنعتی

6-2-5 : معرفی مسئول کنترل کیفیت واجد شرایط

6-2-6 : آگهی ثبت علامت تجاری (درصورتیکه نام تجاری با نام شرکت و یا نام مالک کارخانه متفاوت باشد

6-2-7 : اعلامیه بانکی مبنی بر پرداخت کارمزد بازرسی اولیه بحساب مؤسسه

6-3 : اعطاء، تعلیق یا ابطال پروانه کاربرد علامت استاندارد اجباری و یا تشویقی براساس پیشنهاد واحدهای اجرایی ذیربط در مرکز و یا استانها در کمیته ای بنام کمیته علائم و کنترل کالا مورد رسیدگی و تصویب قرار میگیرد .ترکیب اعضای کمیته مذکور و نحوه عمل آن طبق دستورالعملی خواهد بود که توسط مؤسسه تهیه و پس از تائید آن توسط رئیس مؤسسه بمرحله اجرا درمیآید .

ماده 7 :بازرسی و نمونه برداری مؤسسه مکلف است ظرف 15 روز از تاریخ وصول درخواست استفاده از علامت استاندارد تشویقی کارخانه یا کارگاه را بازدید نموده و راهنمائیهای لازم و در صورت لزوم از فرآورده های آن نمونه برداری نماید .

ماده 8 :رسیدگی به گزارش بازرسی اولیه در مورد استانداردهای تشویقی 1- گزارش کارشناس در مورد بازرسی اولیه از کارخانه یا کارگاه و همچنین نتایج آزمایش نمونه فرآورده و اظهارنظر آزمایشگاه در کمیته علائم و کنترل کالاها رسیدگی و نظریه نهائی کمیته در صورتجلسه درج و توسط رئیس کمیته برای تائید و ابلاغ به متقاضی جهت رئیس مؤسسه یا نماینده مجاز او ارسال میشود که حداکثر ظرف 10روز ابلاغ گردد .

ماده 9 :استفاده از علائم استاندارد تشویقی استفاده از علائم استاندارد تشویقی پس از امضاء قرارداد و صدور پروانه کاربرد علامت استاندارد مجاز میباشد .

ماده 10 :پرداخت کارمزد صدور پروانه استفاده از علامت استاندارد تشویقی موکول به پرداخت کارمزد و هزینه هائی است که از طرف مؤسسه برای استاندارد کردن فرآورده انجام میشود .تولید کننده موظف است کارمزد خدماتیکه مؤسسه در اجرای ماده 16قانون اصلاح قوانی و مقررات مؤسسه استاندارد انجام میدهد بر طبق تعرفه مندرج درماده مذکور پرداخت کند .تبصره: تجدید پروانه تشویقی و تمدید سالیانه پروانه کاربرد علامت استاندارد اجباری منوط به تداوم کیفیت تولید و پرداخت کارمزد خدماتی خواهد بود .

ماده 11 :آگهی بکاربردن علائم استاندارد مؤسسه مکلف است صدور یا تمدید یا تجدید پروانه بکاربردن علائم استاندارد را در مورد هریک از فرآورده های استاندارد شده از طریق وسائل تبلیغاتی و حداقل 2روزنامه کثیرالانتشار جهت اطلاع عموم آگهی نماید .

ماده 12 :تولید فرآورده با علامت استاندارد 1- تولید کننده موظف است پس از اخذ پروانه حداقل 7روز قبل از شروع به تولید انبوه فرآورده استاندارد شده و علامتگذاری آنها مراتب را کتباً به مؤسسه اعلام و از مؤسسه درخواست نماید کارشناس برای بازرسی و بازدید وضع تولید فرآورده و علامتگذاری و بسته بندی و انبار کردن آنها به کارخانه یا کارگاه اعزام دارد و مؤسسه مکلف است از تاریخ وصول اعلامیه حداکثر ظرف 4روز کارشناس یا کارشناسان بازرس را به کارخانه یا کارگاه اعزام دارد. 2-کارشناس یا کارشناسان بازرس باید نتیجه بازرسی و مشاهدات خود و همچنین تاریخ شروع به تولید فرآورده استاندارد شده و علامتگذاری آنرا با حضور تولید کننده یا نماینده قانونی او صورتمجلس نموده و مراتب را بضمیمه 1 نسخه از آن کتباً و حداکثر ظرف 48ساعت از تاریخ تنظیم به مؤسسه گزارش نماید .

ماده 13 :علائم اختصاصی فرآورده های استاندارد شده فرآورده هائیکه بر طبق استاندارد تولید و علامتگذاری میشود باید به تشخیص مؤسسه و به ترتیبی که مؤسسه موافقت مینماید دارای تاریخ و شماره سری تولید بصورت رمز و یا کشف باشد. علامت رمز باید بعنوان اسرار تجارتی محسوب و در مؤسسه بطور محرمانه نگهداری شود .

ماده 14 :نمونه برداری و آزمایش نمونه ها تولیدکننده مکلف است از فرآورده های استاندارد شده به ترتیبی که مؤسسه تعیین مینماید حین تولید نمونه برداری کرده و آنها را در آزمایشگاه کارخانه یا کارگاه آزمایش کند. نتایج آزمایش باید در فرمهائیکه با تائید مؤسسه رسیده است ثبت و در بایگانی تولید کننده نگهداری شود و هنگام بازرسی کارشناسان مؤسسه در اختیار آنها گذارده شود. مدت نگهداری فرم های مذکور یا نمونه و یا هر دو طبق نظر مؤسسه تعیین خواهد شد .

ماده 15 :نمونه برداری مداوم و آزمایش فرآورده ها مؤسسه میتواند بمنظور مطابقت مشخصات رآورده با استاندارد مربوطه از فرآورده های استاندارد شده موجود در تمام یا یکی از محلهای تهیه و تولید و انبار و توزیع و فروش نمونه برداری نماید .نمونه های مزبور باید در آزمایشگاههای مؤسسه یا آزمایشگاههائی که به تشخیص مؤسسه دارای صلاحیت فنی هستند برطبق روشی که در استاندارد مربوط پیش بینی شده است آزمایش شده و مشخصات فرآورده با استاندارد تطبیق و نتایج بدست آمده به تولید کننده ابلاغ گردد

15-1 : بهای خرید نمونه و هزینه آزمون نمونه های خریداری شده از مراکز توزیع، نگهداری و عرضه و فروش فرآورده های دارای علامت استاندارد ایران از محل ودایع واحد تولیدی نزد مؤسسه کسر خواهد شد

15-2 : مؤسسه هنگام اعطای پروانه کاربرد علامت استاندارد به واحدهای تولیدی و به اقتضای نوع تولید و حداکثر تا میزان 10برابر هزینه تمام شده فرآورده و هزینه آزمون آن به عنوان ودیعه وصول و در حساب مخصوص نگهداری نموده و بهای خرید نمونه ها و هزینه آزمون موضوع بند 15 ـ1 را از این محل به فرشنده پرداخت و بحساب خزانه داریکل واریز مینماید .

ماده 16 :حق اعتراض در مورد نتایج آزمایشات 1- هرگاه تولیدکننده به نتیجه آزمایشات انجام شده توسط مؤسسه معترض باشد میتواند حداکثر ظرف 5روز از تاریخ وصول نتیجه آزمایش اعتراضات خود را که مؤسسه اعلام و تقاضای تجدید آزمایش کند .تقاضای تولیدکننده در کمیته فنی رسیدگی باعتراضات که مرکب از 7 نفر کارشناسان و متخصصان فرآورده مربوطه میباشند با حضور تولیدکننده یا نمایندگان او رسیدگی و نظر کمیته به متقاضی ابلاغ خواهد شد. 2- اعضای کمیته فنی رسیدگی به اعتراضات و حدود وظایف آنان و همچنین ترتیب تشکیل جلسات و اجرای تصمیمات کمیته مزبور توسط رئیس مؤسسه تعیین خواهد شد .

ماده 17 :عدم رعایت استاندارد اجباری هرگاه در مورد فرآورده های مشمول استانداردهای اجباری نتایج حاصله از آزمایشهای انجام شده با مشخصات مربوط تطبیق نکند مؤسسه مراتب را به تولید کننده یا نگهدارنده کالا یا انجام خدمت ابلاغ مینماید و در صورتی که تشخیص دهد جمع آوری فرآورده های خارج از استاندارد یا توقف ارائه خدمات ضروری است گزارش کار بانضمام بررسیهای انجام یافته و نتایج آزمایشهای مربوط بطور محرمانه در کمیسیونی مرکب از رئیس مؤسسه یا نماینده او کارشناس مربوط و رئیس اداره حقوقی مؤسسه یا نماینده او طرح و دستور شروع اقدامات اولیه قانونی جهت جمع آوری و توقیف فرآورده های خارج از استاندارد صادر میگردد .

ماده 18 :اقدامات اولیه جهت جمع آوری و توقیف فرآورده های خارج از استاندارد

18-1: رئیس مؤسسه یا نماینده او باید دستور اقدامات قانونی جهت جمع آوری و توقیف فرآورده های خارج از استاندارد را بر حسب مورد بیک یا چند نفر از کارشناسان استاندارد ارجاع نماید

18-2 : کارشناساسن باید فوراً به محل های وجود فرآورده های خارج از استاندارد و یا فاقد علامت استاندارد مراجعه و از آنها بقدر کافی نمونه برداری نموده و از بقیه نیز با مشخصات کامل از نظر تعداد و وزن آنها و بسته بندی و غیره صورت برداری نمایند . سپس برحسب اقتضای زمان و مکان فرآورده های مزبور را در محل مطمئن و امنی گذارده و پس از الصاق مهر فلزی یا لاکی استاندارد آنها را تحویل شخص یا بنگاه دارنده فرآورده دهند و صورتمجلس مشروحی با ذکر دلائل و علت و تعیین مشخصات

دارنده فرآورده برسانند. صورت برداری فرآورده و رسید نگاهداری کالا در صورتی که به شخص یا بنگاه ثالث داده شده باشد باید ضمیمه صورتمجلس مزبور گردیده و مفاد آن نیز به امضای یکی از مأمورین انتظامی برسد

18-3 : کارشناسان باید فوراً گزارشی بضمیمه صورتمجلس مزبور که در حکم اسناد رسمی است به رئیس مؤسسه یا نماینده وی تسلیم نمایند .مشارالیه یا نماینده وی یک نسخه از صورتمجلس مزبور را با ذکر دلائل و اینکه فرآورده و موضوع صورتمجلس برای مصارف دیگری قابل استفاده بوده و یا بهیچوجه و عنوان قابل مصرف نمیباشد به دادسرا یا دادگاه بخش مستقل فرستاده و بر طبق حکم ماده 9قانون اصلاح قوانین و مقررات مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران درخواست تعقیب مجرم و صدور حکم توقیف فرآورده های خارج از استاندارد را مینماید

18-4 : مؤسسه مراتب را نیز به تولید کننده ابلاغ مینماید و نامبرده ملزم است بلافاصله اقدام به جمع آوری بقیه فرآورده های خود کرده و مراتب را به مؤسسه گزارش دهد و در غیر اینصورت فرآورده های مزبور حکم اجناس ممنوعه را داشته و بر طبق مقررات قانون مربوطه نسبت به آنها رفتار خواهد شد .مؤسسه مکلف است نسبت به بقیه فرآورده های مزبور طبق مقررات رفتار نماید .

ماده 19 :جمع آوری و توقیف فرآورده های خارج از استاندارد 1- مقامات قضائی ضمن صدور کیفرخواست حکم توقیف فرآورده های خارج از استاندارد یا فاقد علامت استاندارد را صادر و حسب مورد براساس درخواست مؤسسه دستور معدوم شدن یا مصرف ثانویه و یا فروش فرآورده های غیر استاندارد و یا فاقد علامت استاندارد را صادر مینماید. 2- در مواردی که بر طبق دستور مقام قضائی فروش فرآورده قابل مصرف تجویز گردیده باشد فرآورده توقیفی با ذکر علت و توسط تعاونی های مصرف بفروش رسیده و وجوه حاصله بحساب خزانه داریکل واریز خواهد شد. 3-مؤسسه مکلف است توقیف و جمع آوری فرآورده های خارج از استاندارد را جهت اطلاع عموم و بنحو مقتضی آگهی نماید .

ماده 20 :تجدیدنظر در استاندارد اصلاحات و تغییراتیکه در استانداردهای اجباری و تشویقی بعمل می آید پس از تصویب در کمیته ملی استاندارد مربوط و مدتی که از طرف کمیته برای اصلاحات و تغییرات مزبور تعیین میگردد و باید آگهی شود لازم الاجراء است .

ماده 21 :تبلیغات گمراه کننده انجام هرگونه تبلیغات گمراه کننده در زمینه استفاده از مهر استاندارد ممنوع خواهد بود و تولیدکنندگان فرآورده های مشمول استانداردهای اجباری و تشویقی مکلفند طرحهای تبلیغاتی مربوط را با نظر مؤسسه تهیه و تنظیم و اجراء نمایند .

ماده 22 :لغو پروانه مؤسسه میتواند در موارد زیر پروانه کاربرد علامت استانداردهای تشویقی را لغو و در جراید آگهی نماید. 1- عدم مطابقت مشخصات فرآورده با استاندارد رسمی مربوطه. 2- عدم پرداخت مطالبات مؤسسه ظرف 30روز از تاریخ مطالبه و ابلاغ رسمی. 3- عدم اجرای دستورالعمل های فنی و اجرائی که بنحوی از انحاء در کیفیت تولید مؤثر باشد. 4- تخلف از حکم ماده 21 این آئین نامه

ماده 23 :نشانی تولیدکننده 1- نشانی تولیدکننده همان است که در پروانه کاربرد علامت استاندارد ایران قید خواهد شد مگر اینکه تولیدکننده نشانی دیگری را کتباً بمؤسسه اعلام کند. 2- ارسال نامه ها و اخطاریه ها بوسیله پست سفارشی به نشانی مذکور در بند بالا بمنزله ابلاغ رسمی به تولیدکننده خواهد بود .

ماده 24 :آئین کار مقررات این آئین نامه بر حسب مورد درباره آئین کار اجباری و تشویقی لازم الاجراء میباشد .

ماده 25 :دستورالعمل های اجرائی دستورالعمل های اجرائی که برای اجرای این آئین نامه لازم باشد وسیله مؤسسه استاندارد تهیه و پس از تائید رئیس مؤسسه بموقع اجراء گذارده خواهد شد .

]امضاء [ضوابط اجرائی فوق که مشتمل بر 25 ماده است و بنا به اختیار حاصله از بند 7 ماده 20 قانون اصلاح قوانین و مقررات مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران مصوب 1371 در جلسه مورخ 72/7/14 به تصویب شورایعالی استاندارد رسیده است جهت اجراء ابلاغ میشود .